

Μυστικό Eurogroup για επιμήκυνση χρέους

Παράταση εθελοντικά για την αποπληρωμή των ομολόγων που λήγουν το 2012 και πνιότερη δημοσιονομική προσαρμογή

Του ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ

Την επιμήκυνση του ελληνικού χρέους και ταυτόχρονα την επιμήκυνση του Μνημονίου, ώστε να επιτευχθεί η μείωση του ελλείμματος στο 1% του ΑΕΠ δύο έως τρεις χρόνια αργότερα και όχι το 2015, όπως ήταν ο αρχικός σχεδιασμός, συζητούσαν μέχρι αργά χθες το βράδυ οι υπουργοί Οικονομικών της Ευρωζώνης και οι εκπρόσωποι της Κομισιόν και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σ' ένα έκτακτο Eurogroup που πραγματοποιήθηκε στο Λουξεμβούργο και η αρχική πρόθεση ήταν να κρατηθεί μυστικό. Εκτός του Έλληνα υπουργού Οικονομικών κ. Γιώργου Παπακωνσταντίνου συμμετείχαν οι ομόλογοί του από τη Γερμανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, την Ολλανδία, την Αυστρία και τη Φινλανδία, δηλαδή τις χώρες που έχουν

την υψηλότερη πιστοληπτική αξιολόγηση (AAA) και συνεισφέρουν με τα μεγαλύτερα ποσά στο πακέτο στήριξης.

Σύμφωνα με πληροφορίες, η πρόταση της Γερμανίας αφορούσε την επιμήκυνση για τα ελληνικά ομόλογα που λήγουν το 2012, δηλαδή ένα ποσό τουλάχιστον 27 δισ. ευρώ από 35,2 δισ. ευρώ που έχουν συνολικά στην κατοχή τους ελληνικές και ξένες τράπεζες, ασφαλιστικά Ταμεία και ιδιώτες επενδυτές και λήγουν τον επόμενο χρόνο. Το υπόλοιπο ποσό καθώς και τα προβλεπόμενα ελλείμματα του 2012 θα καλυφθούν από τις τελευταίες δόσεις του δανείου των 110 δισ. ευρώ από την τρόικα.

Σύμφωνα με τις ίδιες πηγές, η επιμήκυνση θα γίνει σε εθελοντική βάση, δηλαδή θα συμμετάσχουν στην προτεινόμενη συμφωνία μόνον όσοι από τους κατόχους ομολόγων το επιθυμούν. Πηγές που βρι-

σκονται κοντά στη διαδικασία έλεγαν ότι οι νομικοί που υποστηρίζουν την κυβέρνηση θεωρούν ότι μια εθελοντική επιμήκυνση δεν θεωρείται πιστωτικό γεγονός (credit event) και συνεπώς δεν ενεργοποιούνται τα ασφαλιστικά εναντίον πιστωτικού κινδύνου (CDS). Σύμφωνα με το ίδιο σενάριο, η συμφωνία θα προβλέπει, εκτός από την επιμήκυνση, μια περίοδο χάριτος, δηλαδή τη μη καταβολή τόκων για τα συγκεκριμένα ομόλογα για δύο χρό-

νια και ως αντάλλαγμα οι ομολογιούχοι θα πάρουν ένα καλύτερο επιτόκιο.

Ωστόσο, δεν αποκλείεται οι υπουργοί Οικονομικών να καταλήξουν τελικά σε κάποια άλλη συμφωνία, δεδομένου ότι, όπως σημειώσαν παράγοντες της αγοράς, η επιμήκυνση θα ήταν αποτελεσματικότερη εάν περιελάμβανε τα ομόλογα που λήγουν από το 2013 έως το 2014.

Μέχρι αργά χθες το βράδυ δεν ήταν σαφές ποιος ζήτησε τη σύγκληση του έκτακτου Eurogroup για να συζητηθεί το θέμα της επιμήκυνσης του ελληνικού χρέους. Ωστόσο, το σκεπτικό πίσω από αυτήν την απόφαση βασίζεται σε δύο δεδομένα:

1. Η Ελλάδα δεν θα μπορέσει να επιτύχει τους στόχους για το έλλειμμα του 2011 και του 2012. Επίσης, οι διαρθρωτικές αλλαγές καθυστερούν και το πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων είναι ακόμη ασafές. Κα-

τά συνέπεια, η Ελλάδα θα χρειαστεί νέο πακέτο βοήθειας. Είναι μάλιστα πιθανό να αντιμετωπίσει ταμειακό πρόβλημα ακόμη και φέτος λόγω των αποκλίσεων στο έλλειμμα του προϋπολογισμού.

2. Η γερμανική κυβέρνηση δεν είναι διατεθειμένη να δώσει νέα βοήθεια καθώς η κοινή γνώμη είναι εκθροική απέναντι στα σχέδια διάσωσης των χωρών του ευρωπαϊκού Νότου.

Τούτων δοθέντων, η εθελοντική επιμήκυνση ήταν η λύση με τις λιγότερες δυνατές επιπτώσεις. Ταυτόχρονα, η ελληνική πλευρά διεκδικεί μια επιμήκυνση του Μνημονίου, δηλαδή μια παράταση δύο έως τέσσερα χρόνια για την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων. Με την πνιότερη δημοσιονομική προσαρμογή, εκτιμάται ότι η οικονομία θα βγει ταχύτερα από την ύφεση.

Ποιες επιπτώσεις θα προκαλέσει

Του ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ

Στην περίπτωση που η Ευρωζώνη δώσει το «πράσινο φως» στο σχέδιο της εθελοντικής επιμήκυνσης της αποπληρωμής των υποχρεώσεων της Ελλάδας, τότε δεν αναμένεται να δημιουργηθούν σημαντικά προβλήματα, σύμφωνα με ξένους αναλυτές που μίλησαν στην «Κ».

Από τη στιγμή που η Ευρωζώνη εγκρίνει ένα τέτοιο σχέδιο, θεωρείται δεδομένο ότι οι πρώτοι «ε-

Πρόβλημα δεν αναμένεται να υπάρξει ούτε με τις καταθέσεις ούτε με την οικονομική κατάσταση των περισσότερων τραπεζών.

θελοντές» θα είναι οι ελληνικές τράπεζες και εμμέσως η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) που ενδεχομένως να κληθεί να στηρίξει τις τράπεζες με ρευστότητα. Θα υπάρξει, δηλαδή, μία συμφωνία μεταξύ της κυβέρνησης και των ελληνικών τραπεζών για την αντικατάσταση των ομολόγων που έχουν οι τελευταίες με νέα ομόλογα του Δημοσίου που θα λήγουν σε μεταγενέστερο χρόνο.

Πρόβλημα δεν αναμένεται να υπάρξει ούτε με τις καταθέσεις ούτε με την οικονομική κατάσταση των περισσότερων τραπεζών. Η εκτίμηση αυτή βασίζεται κυρίως σε μία παραδοχή ότι η ΕΚΤ θα συνεχίσει να δέχεται ως ενέχυρο από τις ελληνικές τράπεζες τα κρατικά ομόλογα για να τους παρέχει ρευστότητα. Ειδικά αν η επιμήκυνση αφορά μόνο τα 27 δισ. ευρώ που λήγουν το

2012 και δεν καλύπτονται από το δάνειο της τρόικας, τότε η κατάσταση είναι καλύτερα διαχειρίσιμη.

Στην περίπτωση που η ΕΚΤ κάνει πράξη την απειλή της να σταματήσει να δέχεται ως ενέχυρο τα ελληνικά ομόλογα, τότε οι τράπεζες, για να αντέξουν και να μην επηρεαστεί η οικονομία, θα πρέπει το συντομότερο δυνατόν να προχωρήσουν σε κινήσεις συνεργασίας που θα τους εξασφαλίζουν την χρηματοδότησή τους. Κάτι για το οποίο πάζει ασφκτικά πλέον η τρόικα.

Πρόβλημα, όμως, αναμένεται να αντιμετωπίσουν τα ασφαλιστικά Ταμεία. Αν οι τράπεζες έχουν ως θεωρητικό «μαξιλάρι ασφαλείας» την ΕΚΤ, τα Ταμεία δεν έχουν κάποιον αντίστοιχο οργανισμό να τους στηρίξει με νέα ρευστότητα.

Εφόσον κυλήσουν όλα ομαλά και τα παραπάνω συμβούν έτσι όπως αναφέρθηκαν παραπάνω, παραμένει το ερώτημα τι θα κάνουν οι υπόλοιπες τράπεζες της Ευρώπης και οι άλλοι ιδιώτες επενδυτές που έχουν στην κατοχή τους ελληνικά ομόλογα.

Σύμφωνα με ένα σενάριο, οι υπόλοιπες ευρωπαϊκές τράπεζες ίσως πειστούν από τις κυβερνήσεις τους να συναινέσουν και στη συνέχεια οι ιδιώτες επενδυτές να αναγκαστούν να συμφωνήσουν σε μία εθελοντική επιμήκυνση, αφού θα αποτελούν πλέον τον τελευταίο τροχό της αμάξης, με το μικρότερο μέρος του ελληνικού χρέους στην κατοχή τους. Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειώσουμε ότι οι οίκοι αξιολόγησης θα υποβαθμίσουν κι άλλο την πιστοληπτική ικανότητα της Ελλάδας, με αποτέλεσμα η έξοδος της χώρας στις αγορές τουλάχιστον το 2012 να καταστεί αδύνατη.

Το σχετικό δημοσίευμα του γερμανικού Spiegel αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του περιοδικού τη στιγμή που ο υπουργός Οικονομικών Γιώργος Παπακωνσταντίνου πετούσε για το Λουξεμβούργο, προκειμένου να συζητήσει με τους ομολόγους του το θέμα της επιμήκυνσης του ελληνικού χρέους.

Κύμα διαψεύσεων του Spiegel

«Ακριβώς έτσι είναι», επιβεβαίωσε ανώνυμη πηγή του Βερολίνου στο ειδησεογραφικό πρακτορείο Reuters, ερωτώμενο σχετικά με τη διαξαγμένη μυστικής συνάντησης για να συζητηθεί η κατάσταση της Ελλάδας, στην οποία συμμετείχε το γερμανικό οικονομικό επιτελείο. Μιάμιση ώρα πριν, αργά το απόγευμα της Παρασκευής κι ενώ ο Έλληνας υπουργός Οικονομικών βρισκόταν εν πτήσει για την εν λόγω συνάντηση, δημοσίευμα στην ιστοσελίδα του γερμανικού Spiegel αποκάλυψε μυστική συνάντηση κάποιων υπουργών Οικονομικών της Ευρωζώνης στο Λουξεμβούργο για να συζητηθούν την πιθανότητα αποχώρησης της Ελλάδας από την Ευρωζώνη. Ακολούθησαν διαψεύσεις από την Ε. Ε., κράτη-μέλη της Ευρωζώνης και το ελληνικό υπουργείο Οικονομικών για το επίμαχο δημοσίευμα, με τίτλο «Η Αθήνα σχεδιάζει τη δημιουργία νέου νομίσματος» και υπότιτλο «Η Ελλάδα εξετάζει την έξοδο της από την Ευρωζώνη». Το επίμαχο δημοσίευμα εμφανίστηκε στην ιστοσελίδα του Spiegel λίγο πριν από τις επτά το απόγευμα της Παρασκευής και προκάλεσε μέσα σε

λίγη ώρα κατακλυσμό αντιδράσεων, που περιέπλεξαν περισσότερο, αντί να διαλευκάνουν, την κατάσταση.

Εκπρόσωπος του υπουργείου Οικονομικών στη Γαλλία δήλωσε ότι αδύναται να επιβεβαιώσει ή να διαψεύσει πληροφορίες για έκτακτη συνάντηση μεταξύ των «ισχυρών» της Ευρωζώνης. Εκπρόσωπος του υ-

«Η Αθήνα σχεδιάζει τη δημιουργία νέου νομίσματος», έγραφε το δημοσίευμα του γερμανικού περιοδικού.

πουργείου Οικονομικών της Αυστρίας ανακοίνωσε ότι δεν έχει ενημερωθεί για κάτι τέτοιο, τονίζοντας ότι η διάλυση της νομισματικής ένωσης είναι «αδιανόητη».

Ο υφυπουργός Φίλιππος Σακινιδης διέψευσε την είδηση για αποχώρηση από την Ευρωζώνη, δηλώνοντας ότι «τέτοιας φύσεως δημοσιεύματα υποβαθμίζουν την Ελλάδα και το ευρώ και εξυπηρετούν κερδοσκοπικά παιχνίδια των αγορών». Εξίσου κα-

τηγορηματικός ήταν ο Ζαν-Κλοντ Γιουνκέρ, επικεφαλής του Eurogroup. «Αρνούμαι εντελώς ότι υπάρχει συνάντηση, αυτές οι πληροφορίες είναι εντελώς λανθασμένες», υπογράμμισε ο εκπρόσωπος Τύπου του κοινοτικού αξιωματούχου. Αργότερα, κοινοτικές πηγές επιβεβαίωσαν τη συνάντηση των υπουργών Οικονομικών της Γαλλίας, της Γερμανίας και της Ιταλίας, ενώ άλλες προσέθεταν την Ολλανδία, την Αυστρία και τη Φινλανδία. Η εφημερίδα Financial Times σημείωνε την πτώση του ευρώ σε χαμηλά δύο εβδομάδων λόγω του δημοσιεύματος, οι New York Times εστίαζαν στη διάψευση της ελληνικής κυβέρνησης, ενώ το Bloomberg ανέφερε ανώνυμες ευρωπαϊκές πηγές, σύμφωνα με τις οποίες η συνάντηση είχε ως θέμα την αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους. Στο άρθρο του, πάντως, το Spiegel έκανε εκτενή αναφορά σε έκθεση που θα «συνόδεε» τον Γερμανό υπουργό Οικονομικών, η οποία υπολόγιζε ότι εάν η Ελλάδα εγκαταλείψει το ευρώ, τότε το κρέος της θα εκτοξευθεί στο 200% του ΑΕΠ, με υποτίμηση του νομίσματος 50% ως προς το ευρώ.

Το ήξεραν μόνο δύο πρόσωπα

Ζήτημα που χειρίστηκαν αποκλειστικά ο πρωθυπουργός κ. Γιώργος Παπανδρέου και ο υπουργός Οικονομικών κ. Γιώργος Παπακωνσταντίνου ήταν η όλη πορεία που οδήγησε στη χθεσινή συζήτηση στο Λουξεμβούργο για μερική επιμήκυνση του ελληνικού χρέους πέραν του δανείου των 110 δισ. ευρώ από την Ευρωπαϊκή Ένωση και το ΔΝΤ.

Ακόμη και κορυφαίοι υπουργοί που βρίσκονται σε ανοιχτή επικοινωνία με το Μέγαρο Μαξίμου αφιενδίστηκαν με τη δημοσιοποίηση της χθεσινής μετάβασης του κ. Γ. Παπακωνσταντίνου στο Λουξεμβούργο: ανέμεναν τις όποιες αποφάσεις τον Ιούνιο, καθώς τις συνέδεαν με την οριστικοποίηση του μεσοπρόθεσμου προγράμματος 2012 - 2015 που θα είχε διασφαλίσει το «πράσινο φως» της τρόικας, αλλά και με τη σύνοδο κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα τέλη του ίδιου μήνα.

Όμως, τελικώς, οι εξελίξεις επιταχύνθηκαν δραματικά. Κατά μια εκδοχή, αυτό το ζήτησε η ελληνική πλευρά, που θεωρούσε ότι η παράταση της εκκρεμότητας ήταν πιθανόν να δημιουργήσει σοβαρότατες παρενέργειες στο ελληνικό τρα-

πεζικό σύστημα. Καθώς και ότι η συνεχιζόμενη φιλολογία για «κούρεμα» στο ελληνικό χρέος θα είχε τελικώς καταστροφικές επιπτώσεις για τη χώρα, ενώ επιπροσθέτως «ένιωθε» την πίεση που δημιουργούσε το ταμειακό πρόβλημα του 2011.

Μάλιστα, κατά ορισμένες πληροφορίες, το θέμα έθεσε ο ίδιος ο κ.

Η δημοσιοποίηση της μετάβασης του Παπακωνσταντίνου στο Λουξεμβούργο προκάλεσε μεγάλο εκνευρισμό στην Αθήνα.

Γ. Παπανδρέου στις επαφές που είχε με τους «κορυφαίους» παίκτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναφέροντας πως με την τροπή που λαμβάνουν οι εξελίξεις, η Ελλάδα πιέζεται για έξοδο από το ευρώ, καθώς τυχόν αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους με «κούρεμα» των ομολόγων δεν συνιστά λύση, αφού θα είχε καταστροφικές συνέπειες για τα ασφαλιστικά ταμεία και το τραπεζικό σύ-

στημα. Μάλιστα, κυβερνητικά στελέχη εκτιμούν πως αυτή η επισήμανση του πρωθυπουργού χρησιμοποιήθηκε ως «εργαλείο» για την «προβοκατόρικη», όπως την χαρακτηρίζουν, διαρροή προς το Spiegel, ενώ είναι προφανές πως ο πρωθυπουργός ποτέ δεν θα έθετε ζήτημα αποχώρησης της Ελλάδας από την Ευρωζώνη.

Σε κάθε περίπτωση, η δημοσιοποίηση της μετάβασης του κ. Παπακωνσταντίνου στο Λουξεμβούργο και η συνάντηση με τους ομολόγους του προκάλεσε μεγάλο εκνευρισμό στην Αθήνα.

Κύρια πηγή ανησυχίας ήταν το δεδομένο στην κοινή γνώμη να δημιουργηθεί η αίσθηση ότι τυχόν συμφωνία για την επιμήκυνση δεν είναι θετική εξέλιξη για την Ελλάδα, αλλά ότι αυτή υποχρεώθηκε να ζητήσει εσπευσμένα μια όποια λύση προκειμένου να αποφύγει τα χειρότερα. Επίσης, εκφράζονταν φόβος το χθεσινό θρίλερ στο Λουξεμβούργο να μην καταλήξει σε συγκεκριμένα αποτελέσματα, με αποτέλεσμα τις επόμενες ημέρες το πολιτικό κλίμα να επιβαρυνθεί υπέρμετρα.